

Diskuse o akčních plánech na podporu kolektivního vyjednávání

5. května 2026, Praha, ČMKOS

**„Více štěkání než kousání“ – srovnávací hodnocení
národních akčních plánů na podporu kolektivního
vyjednávání**

Dr. Torsten Müller

ETUI – Evropský odborový institut

1. Požadavky směrnice na tvorbu akčních plánů

Kritéria, která musí být splněna

2. Dosud předložené akční plány

Kvantitativní přehled

3. Obsah akčních plánů

Srovnávací hodnocení

4. Role Evropské komise...

... při monitorování akčních plánů

Článek 4.2 směrnice o akčních plánech

etui.

“Každý členský stát, v němž míra pokrytí kolektivními smlouvami **nedosahuje 80 %**, stanoví rámec, který vytvoří podmínky pro kolektivní vyjednávání, a to buď zákonem **po konzultaci se sociálními partnery**, nebo dohodou s nimi. Tyto členské státy vypracují takový **akční plán** (...) s **cílem postupného zvyšování míry pokrytí kolektivními smlouvami.**”

Tento **akční plán** má

- být vypracován za **účasti sociálních partnerů**
- stanovit **jasný časový rámec a konkrétní opatření**
- být **pravidelně přezkoumáván a aktualizován** (...).
- být **zveřejněn** a oznámen Komisi.

25.10.2022

EN

Official Journal of the European Union

L 275/33

DIRECTIVES

DIRECTIVE (EU) 2022/2041 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

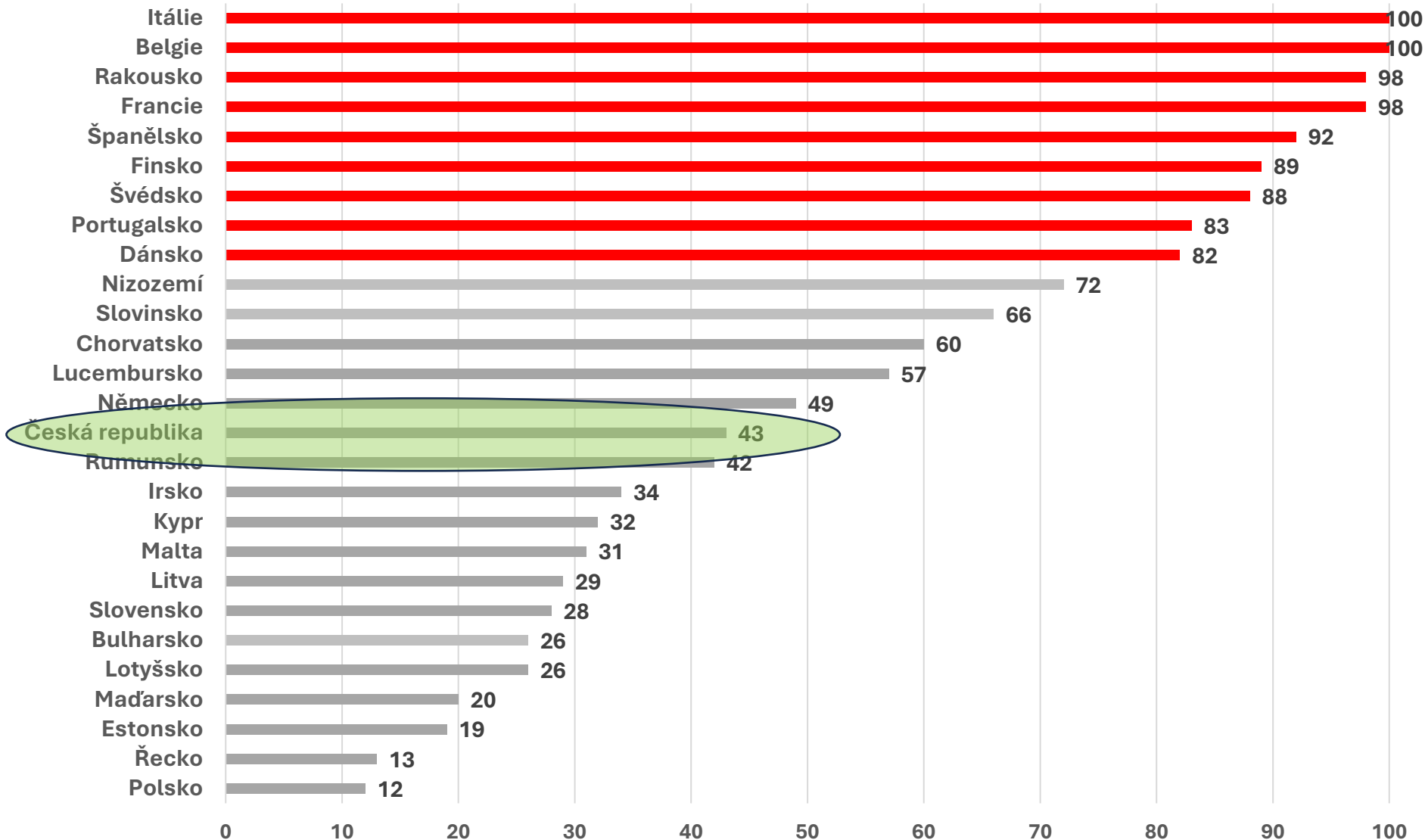
of 19 October 2022

on adequate minimum wages in the European Union

Míra pokrytí kolektivními smlouvami v členských státech EU

(v %; pro rok 2024 nebo nejnovější dostupný rok)

Pouze **9 zemí** splňuje referenční hodnotu 80 % pro dostatečné pokrytí KS.

- Sektorové KV
- Státní podpora

18 členských států musí vypracovat akční plán na podporu KV.

Zdroj: Databáze OECD-AIAS ICTWSS, verze říjen 2025

Akční plány: aktuální stav

Předložily akční plán	Zatím NEPŘEDLOŽILY akční plán	Nemusejí předkládat akční plán
Česká republika	Bulharsko	Rakousko
Estonsko	Chorvatsko	Belgie
Řecko	Kypr	Dánsko
Irsko	Německo	Francie
Lotyšsko	Maďarsko	Finsko
Litva	Lucembursko	Itálie
Malta	Slovinsko	Portugalsko
Nizozemí		Španělsko
Polsko		Švédsko
Rumunsko		
Slovensko		

Jasný časový rámec	Přiřazený rozpočet k opatřením	Tripartitní struktura pro monitorování a hodnocení
Česká republika Řecko Irsko Nizozemí Polsko Slovensko	Česká republika Irsko Litva Malta Polsko Rumunsko	Česká republika Řecko Polsko Rumunsko Slovensko

Obsah akčních plánů: “měkká” opatření

Kvalita a dostupnost dat o kol. vyjednávání a kol. smlouvách	Zvyšování povědomí	Výzkum různých aspektů kolektivního vyjednávání
Česká republika Estonsko Řecko Irsko Polsko Rumunsko Slovensko	Česká republika Estonsko Řecko Irsko Lotyšsko Litva Polsko Rumunsko	Česká republika Estonsko Řecko Irsko Lotyšsko Litva Malta Nizozemí Polsko Slovensko

Měkká opatření: příklady

Kvalita a dostupnost dat:

- změna metod sběru dat
- zavedení digitálních registrů kol. smluv (Řecko a Polsko)
- zlepšení existujících portálů a registrů

Zvyšování povědomí:

- kampaně komunikující význam (sektorového) KV; šíření příkladů dobré praxe
- začlenění témat spojených s KV do učebních plánů škol a vysokých škol (Polsko)

Výzkum různých aspektů kolektivního vyjednávání:

- Výrazně specifické pro jednotlivé země; zaměřuje se především na identifikaci překážek kolektivního vyjednávání

Obsah akčních plánů: opatření ke zlepšení schopnosti vyjednávacích stran jednat

Budování kapacit	Opatření zaměřená na odbory	Opatření zaměřená na zaměstnavatele
Česká republika Řecko Irsko Litva Malta	Irsko Nizozemí	Estonsko Polsko

▶ Zlepšení schopnosti jednat: příklady

Budování kapacit:

- společná školení pro odbory a zaměstnavatele zaměřená na vyjednávací dovednosti, řešení konfliktů a další otázky související s vyjednávacím procesem
- poskytování kodexů a příruček dobré praxe

Opatření zaměřená na schopnost odborů jednat: neurčité závazky

- zvyšování ochrany odborových zástupců (Irsko a Nizozemí)
- zlepšování fyzického i digitálního přístupu odborů na pracoviště (Irsko)

Opatření zaměřená na ochotu zaměstnavatelů zapojit se do KV: diskuse

- motivace možností, aby se kolektivní smlouvy mohly odchýlit od právních předpisů v oblasti pracovní doby (Estonsko)
- pobídka prostřednictvím daňových úlev a zvláštního přístupu k fondům odborné přípravy pro zaměstnavatele pokryté kolektivními smlouvami (Polsko)

 Obsah akčních plánů: opatření zaměřená na posílení
odvětvového kolektivního vyjednávání

Rozšíření kolektivních smluv	Veřejné zakázky	Konfederace podepisující odvětvové kolektivní smlouvy	Zřizování odvětvových struktur	Další institucionální opatření
Řecko Malta Polsko	Irsko Nizozemí Polsko	Estonsko Řecko Lotyšsko Malta	Irsko Litva Rumunsko	Řecko Polsko Rumunsko Slovensko

Další institucionální opatření: příklady

Posílení inspektorátu práce

- Rumunsko a Slovensko

Urychlení arbitrážních procesů

- Řecko

Zajištění plné „ultra-aktivity“ kolektivních smluv

- Řecko

Rozšíření oblastí, které mají být pokryty kolektivními smlouvami

- Polsko

**INSTITUTIONS
MATTER**

Dosavadní osvědčená praxe: Řecko

etui.

Splňuje všechna kritéria:

- AP založený na **tripartitní sociální dohodě**: jasný závazek všech zúčastněných stran k pokrytí kolektivními smlouvami alespoň **80 %**
- Vytvoření **tripartitní pracovní skupiny** pro monitorování, hodnocení a podporu provádění AP; výroční hodnotící zpráva o **pokroku** v pokrytí a provádění AP
- **Konkrétní časový rámec s významnými legislativními změnami** (již přijatými!)
 - Usnadnění **rozšíření** kolektivních dohod
 - Plná tzv. **ultra-aktivita** po skončení platnosti kolektivních dohod
 - Urychlení postupů při **arbitrážích a řešeních konfliktů**
- Zvýšené **inspekce inspektorátu práce** zaměřené na dodržování kol. smluv

Předběžné posouzení akčních plánů

Spíš štěkot než skutečné kousání:

➤ **Silné zaměření na měkké otázky:**

lepší data, více výzkumů, zvyšování povědomí

➤ **Slabé v klíčových otázkách s okamžitým dopadem**

málo právních/institucionálních změn na podporu sektorového KV;
málo opatření pro zlepšení schopnosti **vyjednávacích** stran jednat

➤ **Často žádný nebo jen spíše neurčitý časový rámec a mimořádně vágní a nezávazné formulace**

časté používání termínů jako „prozkoumat“, „posouzení“, „test“, „pilotní“ a „potenciální“

➤ **Často slabé zapojení** odborů/asociací zaměstnavatelů v procesu provádění

Důležitá role Komise...

... při zajišťování řádného provádění akčních plánů

- **Monitorování a hodnocení** akčních plánů a **zajištění účinnosti** akčních plánů: revize akčních plánů, pokud se ukáže, že jsou nedostatečné pro postupné zvyšování pokrytí
- Zahájení **řízení o porušení povinnosti** pokud členský stát nesplní požadavky akčního plánu v rámci jeho provádění
- Zahájení **dalších opatření** na podporu KV: Akční plán pro Evropskou komisi

Akční plán pro Komisi

Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání pro Evropskou komisi:

- Revize směrnic o **veřejných zakázkách**
- Zajištění **řádného dodržování** všech nástrojů EU týkajících se KV
- Zavedení **podmíněnosti v oblasti KV** propojující finanční podporu členskými státy s důrazným úsilím o podporu KV a zvýšení pokrytí KS
- Začlenění **podpory KV** do každoročního postupu sociálně-ekonomické koordinace a dohledu v kontextu **Evropského semestru**
- Zachování finanční podpory pro **opatření k budování kapacit** zaměřená na podporu kolektivního vyjednávání

Děkuji vám mnohokrát za pozornost!

Dr. Torsten Müller
tmueller@etui.org

<https://www.etui.org/publications/here-comes-sun>

Collective bargaining and minimum wage regimes in the European Union

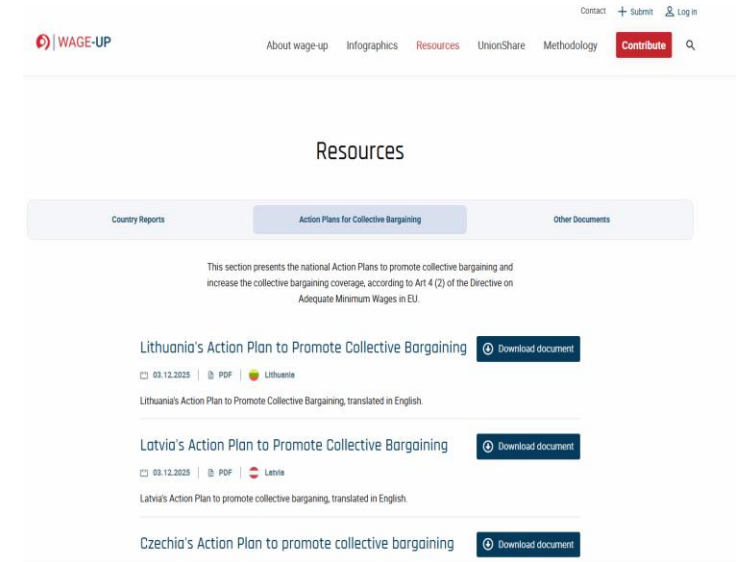
The transposition of the EU Directive on Adequate Minimum Wages in the EU27

Edited by
Torsten Müller

Background Analysis 2023.01
European Trade Union Institute

etui.

<https://www.etui.org/publications/collective-bargaining-and-minimum-wage-regimes-european-union>

<https://wage-up.etuc.org/resources>